

Výroční zpráva 2005

O životním prostředí a Arnice v roce 2005

Stav životního prostředí v České republice a především pak zákony na jeho ochranu se v roce 2005 zlepšily z velké části díky našemu členství v Evropské unii. Na druhé straně máme co dohánět především v oblasti recyklace odpadů, znečišťování vod, produkci nebezpečných odpadů a vypouštění skleníkových plynů či toxických organických látek. K nejvýraznějším pozitivním krokům v ochraně životního prostředí v roce 2005 patří schválení Národního implementačního plánu Stockholmské úmluvy, dále fakt, že zatím nebyl vydán souhlas s výstavbou nových vodních děl na dolním Labi a že lidé zabránili záměru nové údolní nádrže, která by zatopila Rájecké údolí v Krušných horách. Velice pozitivní je také podpora rozvoje alternativních energetických zdrojů. Výrazně se zlepšilo informování občanů České republiky o toxickém znečištění díky Integrovanému registru znečišťování, který měl svoji premiéru na konci září tohoto roku. Jsem rád, že na části těchto úspěchů se podílelo i sdružení Arnika. Nebyly samozřejmě dílem činnosti jen v tomto roce, ale i v letech předešlých.

Používání nebezpečných látek ve výrobcích v celé EU pomůže omezit nové nařízení zkráceně nazývané REACH, které prošlo prvním čtením Evropského parlamentu. Čeští poslanci se při jeho schvalování zrovna nevyznamenali. Polovina z nich byla proti tomuto nařízení a hájila spíše zájmy průmyslu nežli spotřebitelů. Rok 2006 bude pro schválení REACHE rozhodující. Toto nařízení je důležité i pro vyloučení látek, jejichž přítomnost v PVC obalech na potraviny prokázaly v závěru roku Arnikou zveřejněné testy. Naštěstí se podařilo řetězec Ahold a firmu Šetra přesvědčit o nutnosti vyloučit používání obalů z PVC na potraviny, což je jeden z úspěchů Arniky v roce 2005.

V březnu 2005 přispěly naše aktivity k tomu, že vláda odložila rozhodnutí o výjimce pro plavební stupeň Děčín až po ukončení procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Přestože ministerstvo dopravy v roce 2005 stáhlo návrh na stavbu dvou plavebních stupňů na Labi a předložilo nový projekt počítající jen s jedním jezem, nepovažujeme to za úspěch – je až příliš zřejmé, že jde pouze o taktiku, a po případném prosazení jednoho jezu začne boj o další.

Pro zachování hodnot přírody v naší vlasti byly důležité i další aktivity našich programů Ochrana přírody a Centrum pro podporu občanů. Šlo například o lokality v okolí Dolní Lutyně anebo jezero v bývalé pískovně u Čechelic na Mělnicku.

Centrum pro podporu občanů pomáhalo během roku 2005 více než třiceti lokálním občanským sdružením a místním samosprávám v celé České republice v jejich kampaních za zdravé životní prostředí. Desítku z nich pomohlo Centrum nově založit. Pomohlo také zachránit desítky stromů před vykácením.

V roce 2006 očekáváme řadu událostí a diskusí, které nepochybně ovlivní i ochranu životního prostředí či přímo jeho stav. Určitě bude pokračovat začatá diskuse o ekologické dani, budou volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a do části Senátu PČR. Politici budou před nimi se zvýšenou intenzitou slibovat mimo jiné i změny v oblasti životního prostředí a někdy je také činit. Na úrovni Evropské unie se rozhodne o konečné podobě nařízení REACH, které by mělo změnit dosavadní systém registrace a autorizace chemických látek uváděných i již uvedených na trh. Bude pokračovat diskuse o vyhlášení či nevyhlášení chráněné ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší a několika dalších území. Lidé se budou také vyjadřovat k prolovení těžebních limitů pod Krušnými horami a k zachování či bourání Horního Jiřetína a Černic. Ve Spolanech Neratovic a ve Spolchemii Ústí nad Labem začnou sanace dvou velkých ekologických zátěží.

Všechny tyto události budou potřebovat nejen Arniku, ale celou řadu občanských sdružení zaměřených na ochranu životního prostředí a samozřejmě podporu obyvatel České republiky.

RNDr. Jindřich Petrlík, předseda sdružení Arnika

Pochod slepic na Karlově mostě – prezentace celosvětové studie o kontaminaci životního prostředí perzistentními organickými látkami. Foto Lenka Kučerová

Toxické látky a odpady

Cílem programu je omezit množství toxických látek unikajících do životního prostředí a prosazovat přísnější zákony a zavedení tzv. „čistší výroby“ či důsledné recyklace odpadů. Podporujeme právo občanů na informace o toxických látkách v životním prostředí, které ještě není v České republice samozřejmostí.

Čeho jsme v roce 2005 dosáhli:

Přesvědčili jsme **dvě společnosti**, aby přestaly používat obaly na potraviny vyrobené z **PVC** a nahradili tento škodlivý plast šetrnějším obalem. Jednalo se o obchodní řetězec Ahold CZ (prodejny Hypernova a Albert) a firmu Šetra dodávající na trh těsta pro různé pečivo.

Pomohli jsme nefrologickému oddělení pražské nemocnice Na Homolce a neonatologickému oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci **dokončit proces náhrady zdravotnických pomůcek z PVC** měkčeného ftalátu za pomůcky, které neobsahují toxická změkčovadla. Tam, kde to šlo, nahradily tyto nemocnice i samotné PVC jinými materiály, které méně poškozují životní prostředí a lidské zdraví.

Petici Budoucnost bez jedů II, požadující přísnější opatření proti únikům toxických látek, podepsalo od 1. července 2004 do konce roku 2005 téměř 14 tisíc lidí, mezi nimi i senátorka RNDr. Jitka Seitlová a 29 členů obecních, městských a krajských zastupitelstev.

V roce 2005 byl také **schválen Národní implementační plán Stockholmské úmluvy**, ve kterém byla zahrnuta část z návrhů neformální sítě nevládních organizací a samospráv koordinované Arnikou. K jejich prosazení přispěla i petice Budoucnost bez jedů.

Na základě zveřejnění žebříčku největších znečišťovatelů sestaveného podle prvního hlášení do Integrovaného registru znečišťování (IRZ) v České republice **řada velkých znečišťovatelů veřejně přislíbila nápravu**; jednalo se mimo jiné o firmy ČEZ či Spolana Neratovice. Program Toxické látky a odpady jejich sliby prověří podle dat v IRZ za rok 2005.

Podařilo se prosadit **zpřísnění podmínek pro sanace** starých ekologických zátěží ve Spolaně Neratovice (stará výroba pesticidů) a ve Spolchemii v Ústí nad Labem (vyčištění zemin kontaminovaných rtuť). Zatím se nepodařilo přimět české chemičky k rychlejší náhradě rtuti v provozech na výrobu chlóru a snížit tak výrazně její úniky do životního prostředí.

Uspořádali jsme **soutěž „Odpad je surovina“** pro pražské středoškoláky, která proběhla ve spolupráci s MŽP, Magistrátem hl. m. Prahy, Správou Krkonošského národního parku a agenturou CENIA. Účelem soutěže, které se zúčastnilo přes 380 studentů a kterou vyhráli studenti z Gymnázia Jana Palacha, bylo podporovat třídění odpadů a zájem o ekologicky šetrné výrobky.

Evropské a celosvětové aktivity programu Toxické látky a odpady

Program Toxické látky a odpady sdružení Arnika jako regionální centrum mezinárodní sítě IPEN (International POPs Elimination Network) pro střední a východní Evropu **koordinoval několik desítek projektů** nevládních organizací z tohoto regionu a prezentoval jejich výsledky na celosvětové konferenci stran Stockholmské úmluvy v Punta del Este v Uruguayi v květnu 2005. Projekty, jejichž cílem bylo snížit znečištění životního prostředí perzistentními organickými látkami (POPs), se uskutečnily v následujících zemích: Albánie, Bělorusko, Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Lotyšsko, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko a Turecko.

Úspěšná byla **mezinárodní kampaň „Keep the Promise, Eliminate POPs“** (Dodržte slib, eliminujte perzistentní organické látky), kterou Arnika koordinovala coby sekretariát Pracovní skupiny pro dioxiny, PCB a odpady mezinárodní sítě IPEN. Díky této kampani se podařilo zabránit přijetí zmírněného výkladu Stockholmské úmluvy na první schůzce jejich signatářských zemí. Studie připravená v rámci této kampaně pomohla odhalit nelegální spalování odpadů v jedné z uruguayských cementáren a přimět vládu této země zahájit lepší monitoring životního prostředí z hlediska znečištění POPs.

Projekt vedené Arnikou také přispěly ke slibu turecké vlády zahájit ratifikaci Stockholmské úmluvy.

Program Toxické látky a odpady spolupracoval s dalšími nevládními organizacemi v Evropě na projektu **Chemical Reaction**, jehož úsilí bylo korunováno částečným úspěchem, když alespoň ve změněné variantě schválil Evropský parlament v prvním čtení nové nařízení REACH, jež má zpřísnit kontrolu negativních dopadů chemických látek používaných v Evropské unii.

Zástupce místních
občanů u nelegálně
vybudované drtičky
na kámen u obce
Chotoviny
na Tábořsku.

Foto Lenka Kučerová

Centrum pro podporu občanů

Centrum pro podporu občanů (CEPO) podporuje občanská sdružení, svůj servis poskytuje také obcím. Naším cílem je rozšířit odborné schopnosti jednotlivých skupin, zefektivnit jejich práci na lokální úrovni a vytvářet mezi nimi spojení. Nabízíme konzultace především v oblastech odpadového hospodářství, kácení stromů, práva na informace či soustavy Natura 2000. Pomáháme občanům s účastí ve správních řízeních a se zakládáním nových občanských sdružení. Centrum podporuje účast veřejnosti v rozhodovacích procesech. Ve zvláště závažných případech nabízíme i právní pomoc.

Čeho jsme v roce 2005 dosáhli:

Centrum pro podporu občanů poskytlo v roce 2005 celkem 495 konzultací z oblasti ochrany životního prostředí, z toho se 26 konzultací týkalo ochrany spotřebitele. Zabývali jsme se celkem 122 různými případy poškozování nebo ohrožení životního prostředí a dalšími 23 případy kácení stromů.

Pomohli jsme založit 8 nových občanských sdružení a otevřeli jsme nové pobočky v Ostravě, Jihlavě a v Děčíně, které přispívají k řešení specifických problémů v příslušných krajích a slouží jako poradenská místa pro veřejnost.

Ve spolupráci s místními obyvateli se Centru podařilo zastavit **nelegální navážení stavebních sutí a dalších materiálů v okolí obce Chotoviny**. Nepovolené deponie vznikly díky starostovi Cho-

tovin, který nechal do blízkosti obce umístit – rovněž bez povolení – také drtičku kameniva. Ačkoliv původním záměrem starosty bylo získat materiál ke stavbě cyklostezek a průmyslové zóny, porušením zákonů došlo k poškození životního prostředí.

Občanskému sdružení Nové Úvaly se ve spolupráci s Centrem pro podporu občanů podařilo prosadit **důkladné posouzení vlivů zamýšlené stavby lisovny ESSA v Úvalech na životní prostředí**. Výsledkem expertizy je negativní stanovisko, takže okolí továrny bude dalšího poškození životního prostředí ušetřeno.

Spolu s místními obyvateli se nám podařilo zachránit **alej v ulici Zemská stezka v Lysé nad Labem**. Stromořadí, které bylo po tři desetiletí dominantou města, hrozilo na konci roku 2005 vykácení. Zatímco původně patřily pozemky pod alejí městu, později byly rozprodány na stavby rodinných domků. Centru pro podporu občanů se podařilo prosadit zřízení bezzáhového pásma, díky němuž budou stromy ušetřeny.

Jaké bylo tématické zaměření konzultací?

Správní řízení	112
Stížnosti, ombudsman, žaloby, trestní řízení	55
Plánování a vedení kampaní	46
Havárie, ochrana před toxickými látkami	37
Změny územních plánů	29
Kácení stromů	27
Ochrana spotřebitele	26
Medializace, PR	25
Právo na informace	23
Zakládání a vedení občanských sdružení	19
Ochrana krajinného rázu, lesa a zemědělské půdy	18
EIA – Hodnocení vlivů na životní prostředí	18
Vyjednávání s investory, developery, politiky	17
Natura 2000, ochrana živočichů a rostlin	15
Nakládání s odpady	12
Petiční právo	10
IPPC – Integrovaná prevence znečištění	4
Vyvlastňování	2
Celkem	495

Rozdělení řešených případů podle krajů

Středočeský	30
Praha	26
Moravskoslezský	11
Královéhradecký	8
Plzeňský	8
Pardubický	8
Ústecký	7
Jihomoravský	7
Jihočeský	6
Vysočina	5
Olomoucký	4
Liberecký	2
Celkem	122

Výstava Natura 2000 v pražském metru.

Foto Vlastimil Karlík / Arnika

Ochrana přírody

Program Ochrana přírody se zaměřuje především na ochranu druhově nejbohatších ekosystémů střední Evropy – vodních toků a mokřadů. Hledá a prosazuje takové alternativy spravování a využívání vodních toků, které směřují ke sladění požadavků ochrany přírody s protipovodňovou ochranou a s hospodářským využitím vodních toků a krajiny kolem nich. Další důležitou činností programu Ochrana přírody je záchrana mizejících druhů rostlin a živočichů v jejich původních biotopech, zachování přirozené rovnováhy krajiny a šetrného hospodaření v ní. Dlouhodobě se podílí na přípravě Evropské soustavy chráněných území Natura 2000.

Čeho jsme v roce 2005 dosáhli:

spořádali jsme výstavu **Natura 2000 – šance pro evropskou přírodu**, kterou shlédly tisíce lidí. Vernisáž se uskutečnila v prosinci 2004 ve vestibulu pražského metra v zastávce Karlovo/Palackého náměstí a během svého putování výstava navštívila celkem 12 dalších měst a obcí.

Naše aktivity přispěly k tomu, že **vláda neudělila výjimku** pro plavební stupeň u Děčína, ale odložila toto rozhodnutí až po ukončení procesu posuzování vlivů jezu na životní prostředí (EIA).

Stížnost Evropské komisi na nevyhlášení ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší, kterou jsme podali spolu s Českou společností ornitologickou, přinesla první dílčí úspěchy: Evropská komise zaslala na základě této stížnosti české vládě dopis, na jehož základě se vláda začala ptačí oblastí znovu zabývat. Stížnost také přispěla k tomu, že firma Hyundai přestala uvažovat o umístění svého závodu v sousedství Dolní Lutyně. Cenné přírodní území se tak zatím podařilo uchránit před devastací.

Velkým úspěchem skončil **1. Evropský den koupání v řekách „Big jump“**, který Arnika v České republice koordinovala. Podařilo se nám přitáhnout pozornost veřejnosti k řekám jako k důležité součásti krajiny a lidských životů. K akci se připojili místní pořadatelé v 17 městech a obcích, počet účastníků přesáhl 13 000 a přes nepřízeň počasí se v řekách vykouvalo přes 500 osob.

V srpnu jsme společně s německou organizací BUND uspořádali **třídenní „plavoucí konferenci“** – netradiční setkání politiků, odborníků, umělců a dalších osobností věnované ochraně Labe, spojené s plavbou na gumových člunech z Ústí nad Labem do Drážďan. Akce se zúčastnilo celkem 38 hostů ze SRN a 18 z ČR, včetně např. poslance Evropského parlamentu Milana Horáčka, poslance Spolkového sněmu Pettera Hettlicha a tajemníka ministra životního prostředí ČR Dana Vondrouše. Hlavním cílem plavby bylo projednat výhody i škody vzniklé případnou výstavbou jezů na Labi.

Arnika byla i v roce 2005 koordinátorem Koalice nevládních neziskových organizací (NNO) pro Natura 2000. V rámci této koalice jsme se podíleli na přípravě stanoviska NNO k návrhu lokalit Natury 2000 pro tzv. panonskou oblast. **Vznikl odborně velice kvalitní návrh** pro Naturu 2000. Důkazem jeho kvality je i fakt, že zástupci Koalice se na hodnocícím semináři pořádaném Evropskou komisí podařilo většinu připomínek obhájit. Česká republika bude tedy muset návrh lokalit doplnit tak, aby Natura 2000 opravdu znamenala dostatečnou ochranu těch nejceněnějších přírodních hodnot v Evropě.

V září jsme zahájili nový projekt pod názvem **„Příroda dává práci“**, jehož cílem je poukázat na fakt, že ochrana přírody může jít ruku v ruce s ekonomickým rozvojem. V rámci projektu jsme zorganizovali spolu se Zeleným kruhem a Nadací Heinricha Bölla velmi úspěšný seminář o financování péče o přírodu. Uspořádali jsme také studijní cestu pro cca 25 účastníků do Rakouska, zaměřenou na poznávání projektů spojujících ochranu přírody s rozvojem venkova, a zpracovali jsme dvě případové studie a podklady pro brožuru na stejné téma. Díky tomuto projektu mohou místní komunity sledovat, jak se zachovalá příroda může stát motorem lokálního rozvoje.

V listopadu jsme uspořádali **seminář „Rámcová směrnice o vodách jako příležitost k ochraně přírody“**, kterého se zúčastnilo přes 30 hostů, převážně zástupců krajů, podniků povodí, orgánů ochrany přírody a odborné veřejnosti. Na semináři byly prezentovány příklady šetrné správy vodních toků ze zahraničí a význam Rámcové směrnice o vodách pro ochranu přírody.

V prosinci Arnika **vydala Zprávu o stavu implementace soustavy Natura 2000** v České republice a zahájili jsme její distribuci.

Koordinační centrum

Koordinační centrum Arniky zodpovídá za vnitřní koordinaci celé organizace, za kontakt a spolupráci s veřejností a za rozvoj členské základny. Připravujeme a distribuujeme tiskoviny, vydáváme tiskové zprávy, čtvrtletní zpravodaj Arnikum a elektronický infolist. Organizujeme informační stánky a přednášky, provozujeme knihovnu a videotéku a komunikujeme s těmi, kteří se chtějí o činnosti Arniky dozvědět víc. To vše s cílem oslovit ty, kterým není lhostejný osud životního prostředí, a ukázat jim možnosti, jak se zapojit do jeho ochrany.

Čeho jsme v roce 2005 dosáhli:

Z organizovali jsme **letní putování výstavy Budoucnost bez jedů** po českých městech a hudebních festivalech (např. Rock For People, Konopiště a Trutnov Open Air). Podařilo se tak informovat tisíce lidí o činnosti Arniky.

V letních měsících poprvé v historii Arniky probíhalo **přímé oslovování dárců na ulici**. Podařilo se tak získat téměř 200 nových členů.

Specifickým projektem, který v roce 2005 Koordinační centrum vedlo, byl druhý ročník projektu **Sovy do škol**. Projekt začínal jako nápad dobrovolnice Arniky Veroniky Voldřichové a rozvinul se do samostatného projektu, který v dalších letech povede nově založené sdružení Ornita. V roce 2005 se přednášek s živými sovami se ve 33 školách zúčastnilo celkem 8 204 dětí; na podvečerní výpravy za houkáním přišlo 980 dětí. Do výtvarné části soutěže Naše sovy bylo přihlášeno 232 prací a další desítky dětí se zúčastnily dalších kategorií.

Součástí
1. Evropského
dne koupání
„Big jump“
byly také
infostánky
neziskových
organizací
v Děčíně.

Foto archiv Arniky

Pobočky, kluby a kontaktní místa Arniky

Arnika Děčín

Významnou událostí v roce 2005 byl vznik regionální pobočky Centra pro podporu občanům v Děčíně. Děčínskému Centru pro podporu se podařilo spolu s občany obce Libouchec zabránit znečišťování Jílovského potoka, kam při stavbě dálnice D8 firma provádějící stavbu, vylévala zbytky betonu.

Arnika Děčín se podílela na celonárodní kampani Budoucnost bez jedů. Členové a dobrovolníci navštévovali města na severu Čech (Liberec, Lito- měřice, Karlovy Vary aj.) a sbírali podpisy pod petici Budoucnost bez jedů II, která požaduje bezpečnější chemickou politiku Evropské unie.

Na Den bez aut uspořádala děčínská pobočka spolu s Děčínskou koalicí pro pěší a cyklistickou dopravu akci „První děčínský den pro cyklostezky“. V rámci této akce byla starostovi města Děčína předána petice s více než tisícovkou podpisů děčínských občanů, kteří požadují výstavbu cyklotras a cyklostezek v Děčíně.

Stali jsme se jedním z místních pořadatelů 1. Evropského dne koupání v řekách „Big jump“.

Arnika Děčín se stala partnerem projektu Sdružení Slunečnice „Rekvalifikační program Slunečnice pro osoby ZP“, kde zajišťujeme ekologický aspekt. Tento projekt je spolufinancován Evropskou Unií z programu PHARE 2003.

**KONTAKT: ARNIKA Děčín, Kamil Repeš, Hudečkova 1,
405 01 Děčín I, tel./fax: 412 510 650, e-mail: decin@arnika.org**

Arnika Ostrava

V Ostravě byla v roce 2005 založena nová pobočka Centra pro podporu občanů, která navázala na dosavadní práci místní pobočky Arniky. Mezi tradiční úkoly patří v Ostravě ochrana stromů před zbytečným kácením. V této souvislosti se Arnika Ostrava účastní několika správních řízení a ve spolupráci s Českou inspekcí životního prostředí a Agenturou na ochranu přírody a krajiny pomáhá občanům řešit konkrétní případy nelegálního kácení stromů na území Moravskoslezského kraje.

Sledujeme rovněž vývoj situace kolem navrhované průmyslové zóny u obce Dolní Lutyně. Česká vláda zde měla vyhlásit ptačí oblast Heřmanský stav – Odra – Poolší jako součást soustavy Natura 2000, ale odmítla to právě kvůli chystané průmyslové zóně. Svým rozhodnutím vláda porušila směrnici EU o ptácích. Arnika spolu s Českou společností ornitologickou proto podaly stížnost k Evropské komisi. Cílem ostravské pobočky Arniky je informovat občany o výhodách a nevýhodách obou variant využití jejich území. Podporujeme také místní obyvatele v jejich snaze vyhlásit ptačí oblast v původních hranicích a zastavit další kroky směřující k realizaci průmyslové zóny.

KONTAKT: ARNIKA Ostrava, Helena Váňová, Bohumínská 63, 710 00 Ostrava 2, e-mail: ostrava@arnika.org

Arnika Praha

Arnika Praha se v roce 2005 již tradičně zaměřila na organizování přednášek a besed se zajímavými hosty, kteří mají co říci k problematice životního prostředí a jeho ochraně. Vzácnou návštěvou byli především "zelený" filosof Erazim Kohák a propagátor cyklistiky v českých městech Jan Bouchal z hnutí Oživení. Na dalších setkáních se návštěvníci mohli dozvědět o produktech Fair-trade či o ohrožení deštných pralesů.

Na Den Země jsme ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Ulita připravili ekovýchovné odpodně pro děti a v Ekologickém centru Toulcův dvůr jsme prezentovali výstavu Odpad je surovina.

Dobrovolníci pražské pobočky Arniky připravili průvod slepic a koulení obřích vajec po Karlově mostě. Vyrobili také obří transparent „Budoucnost bez jedů“, který byl při akci pověšen z věže. Cílem happeningu bylo prezentovat výsledky mezinárodního projektu, který prokázal, že slepičí vejce z domácích chovů na celé planetě jsou dnes kontaminována toxickými látkami. Akce tak významně přispěla k mezinárodní diskuzi o eliminaci nebezpečných chemikálií.

KONTAKT: Arnika Praha, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, e-mail: praha@arnika.org

Arnika České Budějovice

Účastnili jsme se řady procesů posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a vydávání integrovaného povolení (IPPC) s cílem zajistit ekologičtější provoz několika důležitých zařízení v Jihočeském kraji a eliminovat jejich škodlivý dopad na životní prostředí.

Konkrétně se jednalo o tyto procesy:

- proces IPPC k rozšíření skládky Lišov u Českých Budějovic
- proces EIA na skládku v Růžově u Borovan
- proces IPPC pro spalovnu „Karolína Mydlovary“

Českobudějovická pobočka Arniky se také zapojila do kampaně „Zdravotnictví bez PVC“, jejímž cílem je nahradit zdravotnické pomůcky z PVC bezpečným materiálem, ze kterého se do těl pacientů neuvolňují toxické látky – ftaláty. Nemocnice jsme se snažili přesvědčit, aby nahradily PVC bezpečnějším plastem na Sesterských dnech v Českobudějovické nemocnici a na Perinatologických dnech východočeského kraje.

Pro studenty českobudějovického gymnázia jsme uspořádali výstavu Budoucnost bez jedů, která se věnuje problematice toxických látek jako jsou rtuť, dioxiny, pesticidy, polychlorované bifenyls, PVC a další látky, které ohrožují život moderního člověka.

KONTAKT: Arnika České Budějovice, MUDr. Věra Horská, Fráni Šrámka 35, 370 04 České Budějovice, tel. 608 942 030, e-mail: ceskebudejovice@arnika.org

Arnika Tým Bořena

Hlavním cílem Týmu Bořena, který existuje již od roku 1979, je péče o lokality v západní části Českého středohoří s výskytem ohrožených druhů rostlin např. len žlutý (*Linum flavum*), hvězdnice chlumní (*Aster amellus*) či plamének přímý (*Clematis recta*). V roce 2005 jsme se starali především o chráněné rostliny, které jsme na vhodné náhradní lokality – tzv. „bílé stráně“ – přestěhovali z předpolí Radovesické výspy a zachránili je tak před zasypaním hlúšinou z dolů Maxim Gorkij (dnes Doly Bílina). Hlavní část údržby vybraných lokalit spočívá v každoročním kosení a případném odstraňování náletových dřevin. Práce se konají vždy po odkvětu rostlin rostoucích na daných lokalitách. Bez každoroční péče by řada lokalit nemohla plnit plnohodnotnou úlohu přirozeného stanoviště daného rostlinného druhu a tím by ztratila svou přírodní hodnotu.

V roce 2005 jsme uspořádali v Děčíně veřejnou sbírku spojenou s prezentací aktuální činnosti Týmu Bořena.

KONTAKT: Arnika – Tým Bořena, Hudečkova 1, 405 01 Děčín I, tel./fax: 412 510 650, e-mail: borena@arnika.org

Arnika Broumov

V roce 2005 jsme se věnovali především ekologické výchově a osvětě broumovské mládeže. Na Základní škole Masarykova a na broumovském gymnáziu jsme uspořádali výstavu Šetrné papírování, zaměřenou na podporu třídění a recyklace odpadu a využívání recyklovaného papíru. Na ni navázal zvláštní program zaměřený na třídění a recyklaci odpadů.

Studentům obou škol jsme také představili výstavu Budoucnost bez jedů. O nebezpečných látkách kolem nás hovořila Hana Kuncová z programu Toxické látky a odpady sdružení Arnika na své přednášce na místním gymnáziu. Hana Kuncová žáky seznámila s novou evropskou politikou známou pod zkratkou REACH. Cílem této politiky je přísnější kontrola a eliminace toxických látek.

KONTAKT: Arnika Broumov, Kateřina Szaffnerová, Martínkovice 260, 549 73 Martínkovice, tel.: 721 272 095, e-mail: broumov@arnika.org

Arnika Vyškov

V roce 2005 jsme se opět věnovali problémům, které jsou spojeny s provozem místní spalovny nebezpečných odpadů Ekotermex. Ve spalovně došlo během roku 2005 ke dvěma požárům, při nichž velmi pravděpodobně vznikala i řada toxických látek, na jejichž měření nejsou požární sbory připravené – například dioxiny. Upozorňovali jsme veřejnost na rizika, která jsou s požáry ve spalovně spojena a obrátili jsme se na Krajský úřad Jihomoravského kraje, aby pozastavil provoz spalovny do doby, než budou příčiny obou požárů důsledně vyšetřeny a zaměstnanci i lidé z okolí spalovny budou mít jistotu, že se další podobná havárie již nebude opakovat.

Na Vyškovsku jsme rovněž šířili letáky o recyklaci odpadu. Formou letáků „Nespalujte doma odpady“ jsme také upozorňovali veřejnost na rizika, která plynou ze spalování odpadu v domácnostech.

Činnost Arniky jsme pak prezentovali na výstavě neziskových organizací v rámci kampaně „30 dní pro neziskový sektor“.

KONTAKT: Arnika Vyškov, Radka Štěpánová, Polní 10, 682 01 Vyškov, tel.: 607 617 653, e-mail: vyskov@arnika.org

Arnika Jihlava

V listopadu 2005 vzniklo v Jihlavě nové kontaktní místo Arniky, která se zapojilo do kampaně „PVC na vánoční stůl nepatří“, jejímž cílem bylo upozornit spotřebitele na rizika obalů na potraviny z PVC. Dále jsme oslovili vedení jihlavské nemocnice, aby nahradilo výrobky z PVC za pomůcky z jiného, bezpečného materiálu.

Jihlavské kontaktní místo působí především jako regionální pobočka Centra pro podporu občanů a na rok 2006 připravuje poradenské a informační aktivity pro veřejnost i přímou účast v řešení závažných ekologických problémů kraje.

KONTAKT: Arnika Jihlava, Jana Vitnerová, e-mail: jihlava@arnika.org

Plovoucí konference na Labi. Foto archiv Arniky

Arnika - celkový rozpočet

Výnosy roku 2005

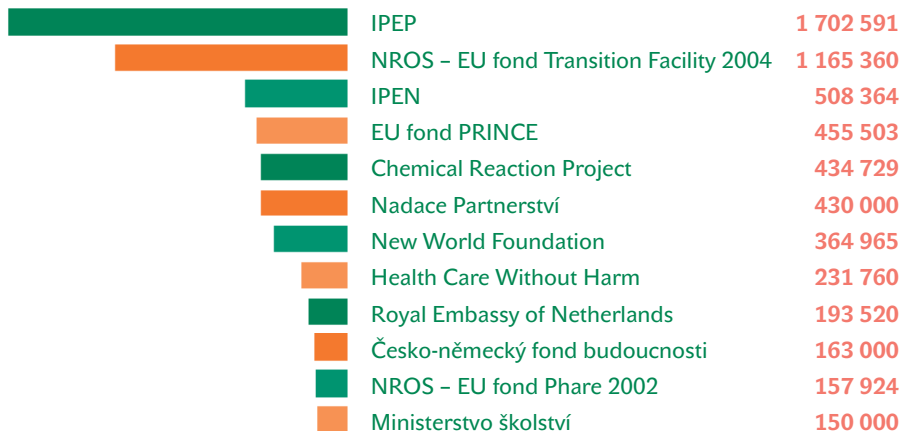
Členské příspěvky	196 992	2,49 %
Dary jednotlivců	65 481	0,83 %
Dary od právnických osob	112 000	1,42 %
Dotace ze státních zdrojů	234 000	2,96 %
Dotace z EU	1 778 787	22,51 %
Granty z českých nadací	504 656	6,39 %
Granty od zahraničních nadací	3 756 316	47,53 %
Kursově zisky	4 590	0,06 %
Úroky bank	12 720	0,16 %
Vlastní činnost	1 236 766	15,65 %
VÝNOSY CELKEM	7 902 308	100,00 %

Náklady roku 2005

Osobní náklady	2 727 162	29,47 %
Konzultační a odborné služby	472 100	5,10 %
Komunikační náklady	405 456	4,38 %
Publikační náklady	659 730	7,13 %
Spotřební materiál	340 562	3,68 %
Jízdné a přepravné	695 761	7,52 %
Nájmy	172 980	1,87 %
Per diem a reprezentace	49 254	0,53 %
Propagace	58 533	0,63 %
Kursově ztráty	98 549	1,06 %
Ostatní náklady, přefakturace partnerům	2 317 087	25,04 %
Nevyčerpané fondy (náklady roku 2006)	1 257 454	13,59 %
NÁKLADY CELKEM	9 254 628	100,00 %

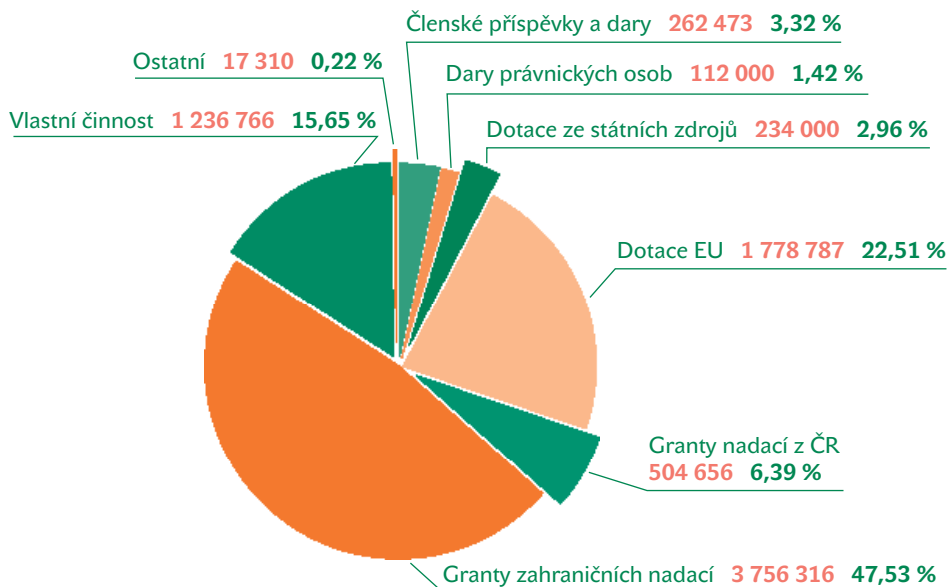
Hospodářský výsledek za rok 2005 -1 352 320

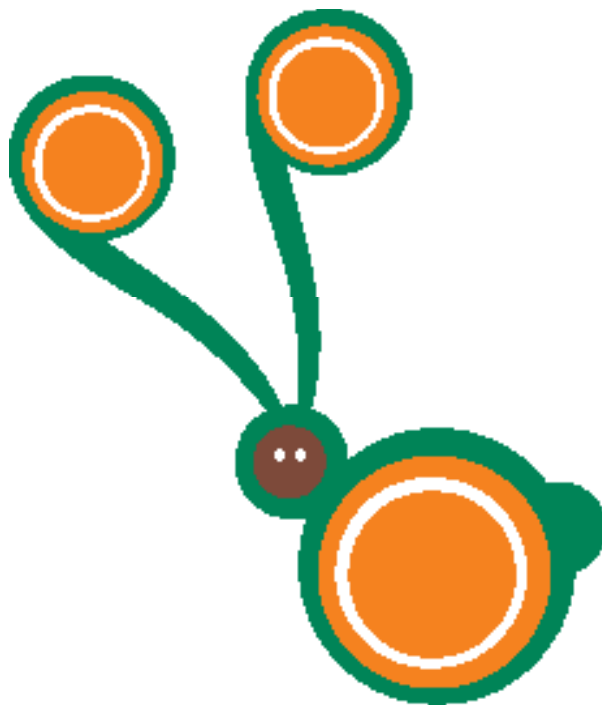
Pozn.: Záporný hospodářský výsledek byl způsoben uzavřením víceletých projektů Arniky, na které jsme obdrželi granty v uplynulých letech.

Pozn.: **IPEP** (Internation POPs Elimination Project) podpořili Global Environment Facility, Swiss Agency for Development and Cooperation, Swiss Agency for the Environment Forests and Landscape, the Canada POPs Fund, the Dutch Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment, UNEP a UNIDO.

Chemical Reaction je společným projektem organizací Friends of the Earth, Greenpeace a European Environment Bureau.

Přehled hospodaření jednotlivých subjektů sdružení Arnika

Arnika zřizuje na základě svých stanov organizační jednotky, které mají místní či tématickou působnost. Všechny subjekty se řídí stejnými stanovami registrovanými u Ministerstva vnitra pod číslem: VS/1-1/48279/01-R ze dne 16. 10. 2002.

Arnika – zřizovatel		(IČO: 265 43 281)
Náklady v roce 2005	160 400 Kč	
Výnosy v roce 2005	180 677 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	20 277 Kč	
Arnika – Koordinační centrum		(IČO: 709 38 105)
Náklady v roce 2005	1 307 659 Kč	
Výnosy v roce 2005	1 333 012 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	25 353 Kč	
Arnika – Centrum pro podporu občanů		(IČO: 709 47 261)
Náklady v roce 2005	673 098 Kč	
Výnosy v roce 2005	463 688 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	-209 430 Kč	
Arnika – České Budějovice		(IČO: 712 05 993)
V roce 2005 bez nákladů a výnosů.		
Arnika – Děčín		(IČO: 646 76 587)
Náklady v roce 2005	73 186 Kč	
Výnosy v roce 2005	35 510 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	-37 676 Kč	
Arnika - Praha		(IČO: 711 68 842)
V roce 2005 bez nákladů a výnosů.		
Arnika – Ostrava		(IČO: 709 46 515)
Náklady v roce 2005	48 795 Kč	
Výnosy v roce 2005	190 938 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	142 143 Kč	
Arnika – Tým Bořena		(IČO: 709 39 888)
Náklady v roce 2005	28 968 Kč	
Výnosy v roce 2005	0 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	-28 968 Kč	
Arnika – Program Ochrana přírody		(IČO: 709 52 027)
Náklady v roce 2005	1 335 388 Kč	
Výnosy v roce 2005	1 243 229 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	-92 159 Kč	
Arnika – Program Toxické látky a odpady		(IČO: 709 47 805)
Náklady v roce 2005	4 867 517 Kč	
Výnosy v roce 2005	3 695 658 Kč	
Hospodářský výsledek roku 2005	-1 171 859 Kč	
Arnika – Vyškov		(IČO: 712 00 819)
V roce 2005 bez nákladů a výnosů.		
Právní subjektivita pobočky byla v roce 2005 zrušena.		

Foto archiv Arniky

Poděkování a spolupráce

Arnika chápe, že jednotlivec – i jednotlivá organizace – má daleko menší šance na dosažení vytčeného cíle než tým. Velmi si proto vážíme spolupráce desítek českých i zahraničních organizací a pomoci jednotlivců, bez jejichž příspěvní by byla naše cesta ke společnému cíli daleko obtížnější. Arnika děkuje především těmto organizacím a jednotlivcům:

Poděkování významným dárcům (nad 150 000 Kč):

IPEP (International POPs Elimination Project)
IPEN (International POPs Elimination Network)
NROS (Nadace rozvoje občanské společnosti)
- EU fond Phare 2002 a EU fond Transition Facility 2004
EU fond PRINCE
Chemical Reaction Project
Nadace Partnerství
New World Foundation
Health Care Without Harm
Royal Embassy of Netherlands
Česko-německý fond budoucnosti
Ministerstvo školství ČR

Poděkování ostatním dárcům:

Environmental Health Fund
European Environmental Bureau
Friends of the Earth
GAIA (Global Alliance for Incineration
Alternatives)
Greenpeace
Grüne Liga
Heinrich Böll Stiftung
Hlavní město Praha
Městská část Praha 1
Městská část Praha 10
Městská část Praha 2
Městská část Praha 3
Městská část Praha 6
Městská část Praha 7
Ministerstvo kultury ČR
Ministerstvo životního prostředí ČR
Mitchell Kapor Foundation
Nadace na ochranu zvířat
Olmex-kal, s. r. o.
OLPA a. s., Ruční papírna Velké Losiny
Provident Financial, s. r. o.
REC (Regional Environment Center)
SDPI (Sustainable Development Policy
Institute)
Stichting DOEN
The Just Environment Charitable Trust
UNDP/GEF Fond
UNEP
UNIDO
ÚVR ČSOP
Wastech, a. s.
WWF
Z Servis, s. r. o.

Poděkování partnerům:

Ateliér pro životní prostředí
CENIA
Deutsche Umwelthilfe
Ekologický právní servis
Finesa, s. r. o.
KRNAP
Občanské sdružení Lysin
Občanské sdružení Pozdávky bez jedů
Spoločnosť priateľov Zeme
VM Tisk

Poděkování podporovatelům nad 3000 Kč:

Blaha Martin
Gajdoš Robert
Mádrová Marta
Rojíková Tatiana
Stimák Jan
Strmiska Čestmír
Velfl Miroslav
Vrbata Zdeněk

Poděkování podporovatelům nad 1000 Kč:

Bayer Martin
Bukovinská Beket
Celer Josef
Černý Jaroslav
Dejmal Ivan
Dvořákovi
Egnerová Nataša
Eichler Renata
Fürstová Jana
Hájek Radko
Holanová Krista
Hrdá Jana
Jilemnická Eva
Kaňka Pavel
Kárská Marie
Kellner Michal
Kornyeiová Zdeňka
Krejzlík Václav
Krňák Michal
Linhard Martin
Mácha Přemysl
Majer Jan
Málek František
Mašek Karel starší
Mazánek Jan
Mourková Jana
Nahodil Jiří
Oppová Alice
Pavelka Ondřej
Pecháčková Zuzana
Pěkný Jan
Petrlíková Mašková Lenka
Rataj Jiří
Růžičková Karolína
Řeháková Olga
Sadil Zbyněk
Šulc Miroslav
Tatek Ervín

Tomek Jaroslav
Topinka Zdeněk
Tůma Vlastimil
Váňová Helena
Vavroch Petr
Vojíř Václav
Vokáč Michal
Volf Luděk
Vraný Pavel
Vrba Miroslav
Vyskocáni Vlastimil
Zatloukal Radek
Ziková Věra
Žáček Roman

Poděkování za spolupráci nebo pravidelnou podporu:

Balák František
Cach Josef
Doležel Bronislav
Fajkus Tomáš
Fischerová Taňa
Gatteramyer Ondřej
Haberman René
Hakr Tomáš
Hauf Štěpán
Hynek Josef
Klátilová Andrea
Koun Josef
Krabec Tomáš
Kysela Jindřich
Maroš Roman
Marschhauserová Marie
Mikešová Marcela
Němeček Jakub
Nimrichtr Viktor
Petrlík Jindřich
Raschiková Věra
Reichert Radek
Repešová Jitka
Svitáková Karin
Šidák Pavel
Šimková Jarmila
Urban Vladimír
Veselý Martin
Zíková Květa
Žaloudek Jaroslav

Naše motto:

„Vzdáli-li se lidské srdce od přírody, zatvrdí se. Nedostatek úcty k tomu, co roste, co je živé, rychle povede také k nedostatku úcty k lidem.“

(slova Luthera Stojícího Medvěda z kmene Lakotů)

Posláním Arniky je zlepšení stavu životního prostředí a ochrana přírody. Arnika se zabývá ochranou mokřadů a vodních toků, znečištěním životního prostředí toxickými látkami a odpady a podporou účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Významnou roli v naší činnosti hraje i mezinárodní a přeshraniční spolupráce.

www.arnika.org

Vydala Arnika – Koordinační centrum
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel./fax: 222 781 471
e-mail: arnika@arnika.org

Vysázel, graficky upravil a ilustroval Jakub Němeček.